

**UCHWAŁA NR XV/89/2020
RADY MIEJSKIEJ W PIOTRKOWIE KUJAWSKIM**

z dnia 27 marca 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Piotrków Kujawski
na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, poz. 1309, poz. 1571, poz. 1696 i poz. 1815) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, poz. 1818) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Piotrków Kujawski na lata 2020 - 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Piotrków Kujawski.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Piotrków Kujawski.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Piotrkowie
Kujawskim

**Arkadiusz
Krzysztof Włodarski**

*Załącznik
do uchwały Nr XV/89/2020
Rady Miejskiej
w Piotrkowie Kujawskim
z dnia 27 marca 2020 r.*

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA I GMINY PIOTRKÓW KUJAWSKI
NA LATA 2020-2022**

Piotrków Kujawski 2020

I. Wprowadzenie

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Piotrków Kujawski na lata 2020 - 2022 wynika bezpośrednio z zapisu art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, że do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie trzyletnich programów wspierających rodziny.

Rodzina w ujęciu społecznym jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma ona zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Rodzina jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze dziecka bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie ukierunkowuje na całe życie. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Rodzina jest szczególnym środowiskiem, nieporównywalnym z innymi środowiskami życia, pracy czy zabawy, jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Jednak nie w każdym domu rodzina spełnia te wartości. Dla wielu dom kojarzy się z zagrożeniem, brakiem poczucia bezpieczeństwa, cierpieniem. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dzieci dorastające w domach, w których występuje przemoc cierpią nie tylko wtedy, kiedy doznają przemocy bezpośrednio, również wtedy kiedy są jej świadkami. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcji w rodzinie, nie jest ona w stanie realizować podstawowych zadań. Wówczas role poszczególnych członków rodziny ulegają zaburzeniu, a ich zachowania stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. W takiej rodzinie dobro dziecka jest zagrożone.

Dlatego jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje lub innego rodzaju zagrożenia, patologie czy wykluczenie społeczne, instytucje i służby ustawowo zobligowane do wspierania rodziny mają obowiązek podjęcia określonych działań, aby wpłynąć na przywrócenie prawidłowego jej funkcjonowania.

Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu. Przy wykorzystaniu własnych sił i zasobów rodziny te nie są w stanie poradzić sobie z tym

zagrożeniem. Rodziny te wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wspierania na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz pracy prowadzącej do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu. Dlatego polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Działania władz państwowych i samorządowych w takich sytuacjach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Według tej ustawy obowiązkiem gminy jest wspieranie rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a nie potrafią samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych, dlatego nakłada na gminy obowiązek między innymi opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

II Obowiązek wsparcia rodziny

Wspieranie rodziny realizowane jest na zasadach pomocniczości we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi i służbą zdrowia, kościołami, organizacjami społecznymi itp.

Preambuła ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że nadrzędnymi celami ustawy jest dobro dziecka wymagającego szczególnej ochrony i pomocy osób dorosłych, środowiska rodzinnego i troski o harmonijny rozwój, dobro rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci poprzez zorganizowanie lokalnego systemu ochrony dzieci przy współpracy osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa dokonuje również podziału kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami.

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
 - 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
 - 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
 - 5) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej po dniu 31 grudnia 2011 roku odpowiednio:
 - a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - b) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - c) 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
 - 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- Zgodnie z zapisami w/w ustawy wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:
1. pracy z rodziną,
 2. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Piotrków Kujawski jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła **formy wsparcia** rodziny na poziomie gminy, których celem jest osiągnięcie przez rodzinę, mającą problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Działania podejmowane w ramach nowego systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro, okresowo musiało zostać umieszczone poza rodziną.

Formy wsparcia rodziny realizowane przez gminę to:

Asystent rodziny – do którego zadań należy wspieranie rodziny biologicznej mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz mającej inne problemy powodujące trudną sytuację życiową. Asystent prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc w rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich, a nawet kilkunastoletnich zaniedbań.

Rodzina wspierająca – jej zadaniem jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny. Rodzina wspierająca nie ma wyręczać, lecz aktywnie pomagać w przezwyciężaniu kryzysu w rodzinie wspieranej. Formy takiej pomocy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od ich pomysłowości i inicjatywy. Współpraca między rodzinami daje niepowtarzalną możliwość dzielenia się doświadczeniami i ukazywania praktycznych metod rozwiązywania problemów. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej

na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą wójt zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy.

Grupy wsparcia i grupy samopomocowe – stanowią one formę wsparcia psychospołecznego. Tworzone są przez osoby przeżywające podobne trudności np. samotne rodzicielstwo, współzależnienie, trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Grupy samopomocowe są dobrowolnym zgromadzeniem osób, których aktywne działanie skierowane winno być na wspólne pokonywanie trudności np.: problemów natury psychicznej lub socjalnej, dotyczących ich samych lub członków rodziny.

Grupa wsparcia prowadzona jest przez profesjonalistę (terapeutę, psychologa, pedagoga).

Placówka wsparcia dziennego – zapewnia dziecku: opiekę i wychowywanie; pomoc w nauce; organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej (organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne i realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię);
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Program wspierania rodziny dla Miasta i Gminy Piotrków Kujawski na lata 2020-2022 opracowany został na podstawie założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019r. poz. 1111 z późn. zm.).

Program będzie uzupełnieniem zadań realizowanych na rzecz rodziny w gminie Piotrków Kujawski, a zapisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piotrków Kujawski na lata 2018-2027, a gdzie określone zostały:

- cel strategiczny: „Budowa zintegrowanego systemu pomocy rodzinie”
- cele szczegółowe:
 1. utrzymanie dziecka w rodzinie;
 2. zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej;
 3. aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie.

Podstawą działań ujętych w programie są również:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019r., poz. 1507 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r., poz. 218),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.).

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonowania rodzin w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej i została opracowana na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Sądu Rodzinnego. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej.

2. Wybrane dane osób objętych pomocą społeczną w 2019 roku

Lp.	Wyszczególnienie	2017r.	2018 r.	2019 r.
1.	Liczba rodzin objętych pomocą	426	409	405
2.	Liczba osób w tych rodzinach	998	932	869

Powody przyznania pomocy:		2017r.	2018 r.	2019 r.
1.	bezdomność	2	1	3
2.	potrzeba ochrony macierzyństwa	34	31	31
3.	wielodzietność	19	16	19
4.	bezrobocie	234	218	193
5.	niepełnosprawność	170	150	138
6.	długotrwała lub ciężka choroba	245	241	259
7.	alkoholizm	34	26	29
8.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	11	11	8
	- rodziny niepełne	5	5	5
	- rodziny wielodzietne	1	1	1
	- przemoc w rodzinie	1	1	0

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w gminie Piotrków Kujawski zamieszkiwały 9.263 osoby. Z ogólnej liczby osób 632 to osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy, co stanowi blisko 7 % ogółu mieszkańców gminy.

W 2019 r. z szeroko rozumianej pomocy społecznej korzystało ogółem 405 rodzin. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego występuje w 8 rodzinach, z tego 5 to rodziny niepełne, a 1 to rodzina wielodzietna. Dużym problemem wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej jest alkoholizm - 29 rodzin. Szczegółowe kierunki działania w zakresie profilaktyki, leczenia oraz pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin zawarte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii dla Miasta i Gminy Piotrków Kujawski uchwalanym corocznie przez Radę Miejską, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Z problemem alkoholowym ściśle związane jest zjawisko przemocy domowej. W związku z tym, że z przemocą spotykają się przedstawiciele różnych instytucji (policja, ośrodek pomocy społecznej, placówki oświatowe, służba zdrowia, sąd, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i inne) powołano na terenie gminy Zespół Interdyscyplinarny. Kierunki

działania w tym zakresie określa Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022.

3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	13	17	14

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę, jeden asystent rodziny. Na wniosek pracowników socjalnych wsparciem w formie przydzielenia asystenta w 2019 r. objęto 14 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dzięki pracy asystenta rodziny, wiele rodzin otrzymało ogromne wsparcie w rozwiązywaniu codziennych problemów, większość z nich oczekuje kontynuacji tej formy pomocy. Poprzez asystentów rodziny pracownicy socjalni otrzymali dodatkową wiedzę o tych rodzinach, często przez lata ukrywaną.

4. Liczba Niebieskich Kart lata 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019r.
Liczba Niebieskich Kart - ogółem	18	16	14
Liczba Niebieskich Kart - rodziny z dziećmi	5	7	6

Rodziny dotknięte przemocą kieruje się do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, którego zadaniem jest wypracowanie odpowiednich procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania. Zespoły Interdyscyplinarne tworzą grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Powyższa tabela przedstawia liczbę założonych Niebieskich Kart, w tym założonych przez rodziny z dziećmi w latach 2017 – 2019. Zgromadzone dane pozwalają zaobserwować od 2017 roku systematyczny spadek liczby przypadków zjawiska przemocy w rodzinie - 14 rodzin z tego 6 rodzin to rodziny z dziećmi.

5. Liczba dzieci uczęszczających do świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Piotrkowie Kujawskim.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w świetlicy	55	51	50

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka na terenie gminy Piotrków Kujawski zapewnia także świetlica opiekuńczo-wychowawcza, która jest placówką wsparcia dziennego, prowadzoną przez Miasto i Gminę Piotrków Kujawski, funkcjonującą w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej. Wychowankami placówki mogą być uczniowie szkoły podstawowej pochodzący z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spowodowanej różnymi czynnikami. Świetlica działa w najbliższym środowisku lokalnym dziecka. Prowadzi działalność opiekuńczą poszerzoną o zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień oraz wychowawcze i edukacyjno-terapeutyczne. W ramach działalności świetlicy prowadzone są konsultacje i terapia psychologiczna. Z pomocy psychologa korzystają nie tylko dzieci ale również ich rodzice. W 2019 r. placówka objęła swoim wsparciem 50 dzieci.

6. Wybrane dane statystyczne III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Radziejowie i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Lp.	Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019
1.	Pozbawienie władzy rodzicielskiej w gminie Piotrków Kujawski	11	11	11
2.	Ograniczenie władzy rodzicielskiej w gminie Piotrków Kujawski	11	15	20
3.	Nadzór kuratorski w gminie Piotrków Kujawski	16	16	16

Z danych statystycznych sądu wynika, że na terenie gminy Piotrków Kujawski zamieszkują rodziny, które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej - 11 rodzin. Władzę rodzicielską ograniczono 20 rodzinom, natomiast wsparcie w formie nadzoru kuratorskiego otrzymuje 16 rodzin. Analiza powyższych danych pokazuje, że niektóre rodziny wymagają szczególnego wsparcia w wypełnianiu swej roli opiekuńczo-wychowawczej.

7. Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie dotyczące liczby dzieci z gminy Piotrków Kujawski przebywających w pieczy zastępczej.

Lp.	Liczba dzieci/lata	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1.	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	8	10	13
2.	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	3	3
	Razem:	10	13	16

W sytuacjach po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie z uwagi na dobro dziecka i konieczność zapewnienia mu niezwłocznej opieki umieszcza się je w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszcza się je w rodzinie przysposabiającej. Z danych wynika, że 16 dzieci z gminy Piotrków Kujawski przebywa w pieczy zastępczej w tym 3 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz 13 w rodzinach zastępczych.

III. Zasoby instytucjonalne gminy Piotrków Kujawski

Program wspierania rodziny dla Miasta i Gminy Piotrków Kujawski na lata 2020 -2022 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów dzieci, młodzieży i rodzin określa się instytucje, które funkcjonują w obszarze profilaktyki społecznej, edukacji, służby zdrowia. Są to jednostki samorządowe, instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny:

1. Urząd Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim
3. Placówki oświatowe z terenu gminy i powiatu
4. Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze
6. Policja
7. Sąd i kuratorzy

8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie
9. Parafie rzymskokatolickie z terenu gminy
10. Placówki ochrony zdrowia
11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radziejowie
12. Biblioteka i Ośrodek Kultury w Piotrkowie Kujawskim

IV. Cele programu

Cel główny:

„Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.”

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom w trudnej sytuacji: świadczenia z pomocy społecznej, dożywianie w szkołach, stypendia i zasiłki szkolne,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- pomoc osobom niepełnosprawnym w zaopatrzeniu w niezbędny sprzęt ortopedyczny środki pomocnicze,
- zabezpieczenie środków finansowych na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub innej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących:

- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, socjalne, prawne),
- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów, kontaktujących się z rodziną – na zasadzie wzajemnej wymiany informacji,
- promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę,
- ustawiczne doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych i partnerów Programu poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i innych formach edukacyjnych,
- systematyczna praca socjalna z rodziną wieloproblemową, wspierana poradnictwem specjalistycznym.

3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży:

- monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- umożliwienie dzieciom z rodzin wieloproblemowych uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego,
- wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wspierania rodziny i dziecka,
- prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej przez placówki oświatowe,
- organizowanie czasu wolnego.

4. Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców:

- systematyczna praca asystentów z rodzinami wymagającymi wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- zwiększenie liczby rodzin objętych asystenturą rodzinną oraz ilości asystentów,
- organizowanie spotkań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców,
- umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
- wspieranie rodzicielstwa - realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych- Karta Dużej Rodziny i innych.

5. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin, dzieci i młodzieży:

- bieżąca współpraca i systematyczne współdziałanie podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i rodzin,
- zastosowanie odpowiednich działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne,
- pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez prace asystenta rodziny, rodziny wspierające, pracę socjalną (kontrakty socjalne), działalność placówek wsparcia dziennego,
- rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa: psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- praca socjalna z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i rodzaju świadczonych w nich usługach,
- organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania poprzez działania asystenta rodziny w zakresie opieki i wychowania, prowadzenia gospodarstwa domowego, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, przede wszystkim w rodzinie,
- pomoc w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i terapeutycznego.

V. Adresaci Programu

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe w Gminie Piotrków Kujawski, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie:

1. rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
2. dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
3. rodziny dotknięte problemem uzależnień i przemocy,
4. rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem,
5. dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym,
6. przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VI. Źródła finansowania

Realizacja zadań programowych finansowana będzie ze środków:

1. własnych gminy,
2. dotacji z budżetu państwa,
3. innych funduszy zewnętrznych tj. programów i konkursów.

VII. Monitoring i ewaluacja

Realizacja działań podejmowanych w ramach Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Piotrków Kujawski na lata 2020-2022 będzie monitorowana i ewaluowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim. Gromadzone będą informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami, fundacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Pozwoli na sprawdzenie efektywności, rezultatów i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na

analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi sprawozdanie z wykonania w poprzednim roku zadań z zakresu wspierania rodziny i przedłoży Radzie Miejskiej w Piotrkowie Kujawskim. Dodatkowo sporządzone będą również sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny, które przekazane zostaną wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.